

# Aktuálne z autorského práva



SDEÚ vydal 9. marca 2021 rozsudok vo veci C-392/19 VG Bild-Kunst/Stiftung Preußischer Kulturbesitz<sup>1</sup> so zameraním na problematiku verejného prenosu v digitálnom prostredí. Stiftung Preußischer Kulturbesitz (ďalej SPK) je prevádzkovateľom Deutsche Digitale Bibliothek, digitálnej knižnice špecializujúcej sa na kultúru a vedu, ktorá vytvára jednotnú sieť prepájaním nemeckých kultúrnych a vedeckých inštitúcií. Internetová stránka tejto knižnice obsahuje odkazy na digitalizované obsahy uložené na internetových portáloch zapojených inštitúcií. Ukladané sú v tomto prípade iba náhľady (thumbnails), t. j. verzie obrázkov, ktorých veľkosť je v porovnaní s ich pôvodnou veľkosťou výrazne zmenšená. VG Bild-Kunst je na druhej strane organizáciou kolektívnej správy autorských práv v oblasti vizuálnych umení v Nemecku, ktorá požaduje na uvedený spôsob použitia uzavretie licenčnej zmluvy. Súčasťou licenčnej zmluvy má byť ustanovenie, podľa ktorého má SPK zaviesť technické opatrenia zabraňujúce framingu náhľadov takto zobrazených náhľadov (thumbnails). SPK sa domnievala, že takéto zmluvné ustanovenie nebolo z hľadiska autorských práv primerané, a preto podala pred nemeckými súdmi žalobu, ktorou sa domáhala určenia, aby licenčná zmluva nebola podmienená zavedením tejto povinnosti. V tejto súvislosti Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) žiada Súdny dvor, aby určil, či sa má tento framing považovať za verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29<sup>2</sup>. SDEÚ uviedol, že samotná zmena veľkosti dotknutých diel v rámci framingu nezohráva úlohu pri posúdení, či dochádza k úkonu verejného prenosu, pokiaľ sú originálne prvky týchto diel vnímateľnými. SDEÚ po zohľadnení skutkového stavu rozhodol, že ak nositeľ autorského práva prijal alebo vyžadoval prijatie obmedzujúcich opatrení proti framingu, vloženie diela na internetovú stránku tretej osoby pomocou techniky framingu predstavuje „sprístupnenie tohto diela novej verejnosti“. Na tento verejný prenos je preto potrebné získať súhlas nositeľov príslušných autorských práv<sup>3</sup>.

-o0o-

Vyhľadávanie zaujímavého obsahu je základnou aktivitou realizovanou v sieti internet. Na zabezpečenie čo najlepších výsledkov vyhľadávania je nevyhnutné využiť jednak osobitný vyhľadávací nástroj, ako aj disponovať dátami, ktoré obsahujú potrebné metadáta nevyhnutné na správne zobrazenie výsledkov vyhľadávania. Creative Commons sa v poslednom období zameriavala práve na oblasť vyhľadávania, kde bol úspešne vytvorený nástroj CC Search. Ide o vyhľadávací nástroj vytvorený pre obsah s otvorenou licenciou, ktorý aktívne využíva každý mesiac približne 300 000 používateľov. CC Search neustále rozširuje svoje pôsobenie a aktuálne sa stane súčasťou platformy WordPress, ktorá býva aktívne využívaná pri tvorbe množstva moderných webových stránok. Index obrázkov v rámci CC Search dosahuje spolu viac ako 500 miliónov dát. Ako ukazujú získané dáta, doposiaľ najväčšími používateľmi CC Search boli vzdelávacie inštitúcie a študenti. Ide všetko o subjekty, ktoré takto získaný materiál využívajú pri svojej ďalšej aktívnej tvorbe, čím rozširujú množstvo kvalitného obsahu voľne dostupného v digitálnom prostredí siete internet<sup>4</sup>.

Využitie umelej inteligencie smerom do budúcnosti sa dá predpokladať v mnohých životných situáciách, kde by mohla dosahovať lepšie výsledky v porovnaní s aktuálne využívanými modelmi. Jednou z otvorených oblastí je spôsob prístupu k samotnému učeniu umelej inteligencie. Otázne je, či je v tomto prípade nevyhnutné dodržiavať režim ochrany autorských práv (a teda aj licenčné podmienky CC). Posúdenie závisí od toho, či je samotné učenie umelej inteligencie výkonom výhradného práva nositeľa práv. Aktuálne neexistuje jasný konsenzus na tom, či je použitie diel chránených autorským právom ako vstupného prvku do učenia systému umelej inteligencie výkonom výlučného práva. Situácia bude odlišná podľa miesta použitia, pretože štáty postupne regulujú vzájomné prepojenie

1 Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 9. marca 2021 VG Bild-Kunst proti Stiftung Preußischer Kulturbesitz.

2 Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

3 Pozri online [https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-03/cp210036sk.pdf?fbclid=IwAR1-t\\_OdtPxxWP3SEDhhuJybFU9Sw-AptxGAoc7c1S5tTFoiw5RQHNLUnsa4](https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-03/cp210036sk.pdf?fbclid=IwAR1-t_OdtPxxWP3SEDhhuJybFU9Sw-AptxGAoc7c1S5tTFoiw5RQHNLUnsa4) (7.6.2021).

4 Pozri online <https://creativecommons.org/2021/05/03/cc-search-to-join-wordpress/> (7.6.2021).

autorských práv v kontexte umelej inteligencie. V USA by sa použitie diel na učenie umelej inteligencie pravdepodobne považovalo za súladné s princípom fair use. V EÚ na druhej strane ustanovuje článok 3 smernice č. 2019/790<sup>5</sup> výnimku na nekomerčné vyťažovanie textov a dát na účely vedeckého výskumu vykonávané výskumnými organizáciami a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva, zatiaľ čo článok 4 ponúka režim výnimiek na komerčné vyťažovania textov a dát<sup>6</sup>. Na účely skúmania prepojenia učenia umelej inteligencie a podpory otvoreného prístupu plánuje CC v najbližšom období aktívne podporovať spracovanie odborných analýz, analýzu využitia aktuálnych licencií CC, ako aj vytvorenie platformy na skúmanie právnych aspektov umelej inteligencie.

-o0o-

V rámci noviniek z oblasti práva duševného vlastníctva by sme chceli upozorniť tiež na zaujímavú publikáciu s názvom *Právo informačných a komunikačných technológií 2*. V rámci prvého zväzku sa publikácia zameriavala primárne na úvodné témy a niektoré obchodné aspekty využitia komunikačných technológií. Druhá časť publikácie sa orientuje na druhú z oblastí, a to oblasť verejnoprávnu. V publikácii možno nájsť podrobný výklad k témam, ako elektronický výkon verejnej moci (e-Government), mediálne právo v digitálnej spoločnosti, elektronické komunikácie vrátane ochrany súkromia, kybernetická bezpečnosť a kybernetická kriminalita. Osobitne sú analyzované regulačné výzvy nových technológií, kde sa na príklade umelej inteligencie a internetu vecí vysvetľujú základné postuláty a otázky pri právnej úprave technologických výdobytkov. Popri menovaných verejnoprávných témach je vysvetlená aj oblasť elektronického obchodu. Výhodou publikácie je, že obdobne ako jej prvý zväzok obsahuje viacero QR

odkazov na multimediálny obsah. Okrem toho v nej nájdete množstvo praktických príkladov a odkazov na zaujímavú judikatúru v predmetnej oblasti<sup>7</sup>.

Upozorniť možno tiež na novú publikáciu s názvom *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo (NTIDV)*, ktorá sa tematicky zameriava na právne aspekty digitálneho prostredia a súvisiace prierezové súvislosti vrátane tém, ako je ochrana osobných údajov, ochrana súkromia, vzťah nových technológií a ľudských práv, digitálny trh v EÚ, online služby, platformy, umelá inteligencia, zodpovednosť poskytovateľov služieb, doménové mená, elektronická identita, ochrana softvéru a mnohé ďalšie. Publikácia bola vydaná pod záštitou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave a je voľne šírená a dostupná pod licenciou Creative Commons<sup>8</sup>.

Koncom júna 2021 sa uskutoční zaujímavá konferencia s názvom *IT právo 2021: Digitálny svet a zmluvné vzťahy*. Konferencia sa uskutoční jednak v hoteli prezenčnou formou, ale súčasne bude streamovaná ako virtuálna pre všetkých, ktorí preferujú túto formu. Na konferencii odznie viacero zaujímavých príspevkov so zameraním na rôzne témy, ako napr. doménové spory, výhody a limity doménového ADR, pravidlá pre tvorbu bezpečnostnej dokumentácie, GDPR, ako aj softvérové zmluvy. Zaujímavou časťou konferencie je tiež sekcia orientovaná na umelú inteligenciu a súvisiace právne otázky. Viac informácií k plánovanej konferencii môžete nájsť aj na osobitnej webovej stránke<sup>9</sup>.

JUDr. Richard Bednárík, PhD.  
*Ústav práva duševného vlastníctva  
 a informačných technológií  
 Právnická fakulta  
 Trnavskej univerzity v Trnave*

V máji 2021 Ministerstvo kultúry SR dokončilo hromadné konzultácie v rámci neformálnej pracovnej skupiny k príprave novely Autorského zákona, ktorou sa zabezpečí transpozícia smerníc – smernice č. 2019/789 o on-line vysielaní a retransmisii a smernice č. 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu. V súčasnosti

Ministerstvo kultúry SR intenzívne finalizuje práce na textovom znení novely a snaží sa nájsť kompromisné riešenie v posledných otvorených otázkach. Predpokladá sa, že legislatívny proces k predmetnej novele Autorského zákona začne v priebehu letných mesiacov, a to predložením materiálu do medzirezortného pripomienkového konania.

5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES.

6 Pozri online <https://creativecommons.org/2021/03/04/should-cc-licensed-content-be-used-to-train-ai-it-depends/> (7.6.2021).

7 Pozri online <https://tinct.sk/> (7.6.2021).

8 Pozri online <http://ntidv.iuridica.truni.sk/nove-technologie-internet-a-dusevne-vlastnictvo/?fbclid=IwAR00vPjFmyz3e8Yzq6AvQnf1N72NbkyI69MZr9rp0kbT70cZFogIAtA7u4> (7.6.2021).

9 Pozri online [https://konferencie.efocus.sk/konferencia/it-pravo-2020?fbclid=IwAR3H5StPQL\\_Nqpm7JSj-dFQja9dEhb8nny5DqSYcjE2uaz8kC-FR9q0m-00Q](https://konferencie.efocus.sk/konferencia/it-pravo-2020?fbclid=IwAR3H5StPQL_Nqpm7JSj-dFQja9dEhb8nny5DqSYcjE2uaz8kC-FR9q0m-00Q) (7.6.2021).

Jednou z priorít Ministerstva kultúry SR je aj správna a zrozumiteľná transpozícia kľúčového článku 17 smernice č. 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu (ďalej smernica), ktorý sa týka použitia obsahu poskytovateľmi on-line služieb zdieľania obsahu, t. j. rôznych platforiem poskytujúcich autorskoprávne chránený obsah. Európska komisia sa priamo v uvedenom článku 17 zaviazala po účinnosti smernice zorganizovať dialóg zainteresovaných strán s cieľom prediskutovať osvedčené postupy spolupráce medzi poskytovateľmi on-line služieb zdieľania obsahu a nositeľmi práv, a následne na základe výsledkov tohto dialógu vydať usmernenie o uplatňovaní daného článku (tzv. guidance). Vydanie usmernenia (guidance) Európska komisia avizovala pôvodne už koncom roka 2020, čím by mali členské štáty EÚ v podobe tohto usmernenia návod a odporúčania, ako správne prebrať článok 17 smernice do svojej národnej legislatívy. Nakoniec však bolo dlho očakávané usmernenie vydané až 4. júna 2021, teda tri dni pred uplynutím transpozičnej lehoty smernice (7. júna 2021). Usmernenie vyšlo v podobe dokumentu Európskej komisie pod názvom „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Usmernenie k článku 17 smernice 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu“<sup>10</sup>. Cieľom usmernenia je podporiť čo najjednoduchšiu transpozíciu článku 17 naprieč členskými štátmi EÚ, zdôrazniť potrebu vyváženia základných práv a využitia autorskoprávnych výnimiek a obmedzení, ako aj pomôcť rôznym hráčom na trhu zosúladiť sa s národnou legislatívou implementujúcou článok 17 smernice. Ako uvádza aj usmernenie, samotný článok 17 na jednej strane predstavuje právny základ pre nositeľov práv, ktorí vďaka nemu budú mať možnosť udeľovať súhlas na použitie svojich diel v prípadoch, keď ich diela budú nahrané užívateľmi na platformy poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah. Na druhej strane článok 17 zavádza určité záruky pre poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah, ako aj pre užívateľov, aby sa predišlo zneužívaniu niektorých ustanovení alebo neprimeranému blokovaní určitého obsahu. Vydané usmernenie predovšetkým objasňuje povahu článku 17 tým, že vyslovene konštatuje, že sa ním nezavádza žiadne nové právo v rámci práva EÚ. Článok 17 smernice je iba špecializovaným ustanovením (*lex specialis*) vo vzťahu k článku 3 smernice 2001/29/ES. Článok 17 smernice teda zachováva rovnaký koncept práva na verejný prenos, iba ho zužuje na špecifické podmienky. Usmernenie ďalej poskytuje výklad pojmov (napr. lepšie definuje

rozsah poskytovateľov on-line služieb zdieľajúcich obsah, objasňuje chápanie pojmu „best efforts – najlepšie úsilie“ ako autonómneho konceptu práva EÚ) a uvádza užitočné príklady z praxe vo vzťahu k rôznym situáciám, ktoré môžu pri aplikácii transponovaných ustanovení článku 17 nastať. Usmernenie sa tiež zameriava na odporúčanie pre členské štáty EÚ v otázke, aký najvhodnejší spôsob udeľovania súhlasu zo strany nositeľov práv vybrať (t. j. aké licenčné mechanizmy prichádzajú do úvahy), ktoré aspekty treba zohľadniť pri posudzovaní on-line služieb či ako zachovať transparentnosť v poskytovaní informácií medzi poskytovateľmi on-line služieb zdieľajúcich obsah a nositeľmi práv. Časť usmernenia sa týka aj zodpovednostných režimov, najmä miernejšieho špecifického režimu zodpovednosti pre nových poskytovateľov on-line služieb na trhu i aplikácie systémov blokovania obsahu – „notice and take down“ (oznám a stiahni z obehu) a „notice and stay down“ (oznám a nechaj stiahnuté z obehu). Členské štáty EÚ zároveň v usmernení dostali návod, ako garantovať legitímne použitie obsahu na platformách (t. j. zabezpečiť, aby taký obsah, ktorý neporušuje autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, nebol sťahovaný z obehu, napr. ak sú práva k obsahu už vysporiadané, ide o využitie autorskoprávnej výnimky či obmedzenia alebo ide o voľné diela) a ako nastaviť mechanizmus riešenia sťažností a sporov. Vzhľadom však na rôznorodosť autorskoprávnej legislatívy v členských štátoch EÚ ostáva usmernenie značne všeobecné a často ponecháva posúdenie jednotlivých ustanovení v závislosti od znakov konkrétneho prípadu.

Napriek oneskorenému vydaniu a všeobecnému charakteru usmernenia sa bude Ministerstvo kultúry SR snažiť pri dokončení novely Autorského zákona čo najviac držať odporúčaného výkladu článku 17 v zmysle predmetného usmernenia. Súčasne je možné očakávať, že viaceré príklady a vysvetlenia z usmernenia, ktoré sa ukážu ako uplatniteľné aj v podmienkach SR, si pravdepodobne nájdu svoje miesto minimálne v dôvodovej správe k novele Autorského zákona.

JUDr. Jakub Slovák  
Odbor autorského práva  
Sekcia kreatívneho priemyslu  
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

<sup>10</sup> Communication from the Commission to the European Parliament and the Council – Guidance on Article 17 of Directive 2019/790 on Copyright in the Digital Single Market. Číslo dokumentu Európskej komisie: COM (2021) 288 final. Dostupné na stránke EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0288&qid=1623669336749>.